

Procés de participació per la construcció del Pacte de Barcelona per a la Salvaguarda dels drets humans a la ciutat

1a sessió amb ciutadania

Ajuntament de Barcelona

Informe de resultats

12 de juny de 2024

1- Introducció

L'Ajuntament de Barcelona inicia un procés de construcció col·lectiva d'un gran Pacte de ciutat per a la salvaguarda dels drets humans a Barcelona, un projecte que busca arribar a nous acords entre tots els sectors de la ciutat per afrontar els seus grans reptes sense deixar ningú enrere.

Les transformacions econòmiques, socials i ambientals que ha viscut la nostra ciutat els darrers anys requereixen d'un exercici de revisió del model de garantia de drets: quins drets s'estan perdent, quins nous drets haurien de ser reconeguts, quins deures comporten tots ells i quines són les obligacions que les administracions i governs haurien d'assegurar.

Un dels principals instruments dels quals disposa l'Ajuntament de Barcelona en aquest àmbit és la Carta de Drets i Deures de Barcelona, una Ordenança aprovada l'any 2010 amb l'objectiu de promoure un avenç en l'assoliment de drets i el compliment de deures per part de les persones que viuen a Barcelona. Després de 14 anys de vigència, l'Ajuntament de Barcelona impulsa ara un procés d'actualització del seu contingut, amb la voluntat d'adequar-lo a la nova realitat i les necessitats actuals de la ciutat i el món, preparant-nos pels propers quinze anys.

La renovació de la Carta anirà acompanyada del disseny i implementació d'un Pla d'acció de salvaguarda dels drets humans a la ciutat, que es dissenyarà conjuntament amb la societat civil, i que servirà de guia per a les polítiques de drets humans que han d'implementar-se a la ciutat.

En el marc d'aquestes accions, s'ha obert un procés de participació amb ciutadania i agents socials i econòmics per rebre aportacions i propostes de canvi, esmena o incorporació de nous elements a l'actual Carta, i que serveixin també de guia per al futur Pla.

El passat 12 de juny va tenir lloc al centre cívic El Sortidor, al Poble Sec, una trobada amb ciutadania amb l'objectiu de recollir propostes de les persones que viuen a la ciutat de Barcelona però que no estan associades a entitats expertes en Drets Humans. La sessió va ser convocada a través de la plataforma "Decidim Barcelona" i va comptar amb dues persones. Els resultats d'aquesta sessió es recullen a continuació.

2- Síntesi de resultats

3.1 Dinàmica d'acollida

Per tal d'introduir el tema de debat es va fer una dinàmica inicial on cada persona participant va respondre a la pregunta "Com valores el grau de respecte dels drets humans a Barcelona?" a través d'escollir una o dues imatges i explicar-ne el per què. Les reflexions es recullen a continuació:

- Cal tenir en compte no només el respecte als drets humans sinó també als deures i en aquest sentit s'apunta que caldria fomentar el respecte a les normes comunes per tal de salvaguardar els drets humans.
- Es comenta que s'està anant en la bona direcció però que el compliment dels drets humans sovint es duu a terme massa poc a poc i que caldria donar-li una embranzida
- El respecte als drets humans s'associa al respecte a l'espai públic ja que es considera que aquest aspecte es molt valuós a Barcelona
- Per últim s'apunta que Barcelona és una ciutat amb molta pol·lució i que la mobilitat a través del transport públic no està ben resolta. En aquest sentit es valora negativament els mecanismes que han de garantir el dret a la mobilitat.
-

3.2 Propostes

A continuació es va establir un diàleg a través de diferents preguntes que guiaven el debat per tal de poder extreure noves propostes entorn al desenvolupament de drets i deures a la ciutat de Barcelona. Les preguntes van ser les següents:

- Com es pot promoure la cultura de drets entre la ciutadania?
- Com es poden reforçar els drets que actualment recull la carta?
- Quins nous drets i quins nous deures caldria recollir a la carta?
- Quins mecanismes de garantia i restauració cal preveure?
- Com es pot donar una dimensió comunitària a la salvaguarda dels drets? Com es pot reforçar el paper de les entitats socials?

A través d'aquestes preguntes es van poder extreure les següents propostes:

- **Millorar la difusió dels drets humans amb la utilització de diferents canals**

Des de l'ajuntament de Barcelona s'implementen diferents plans d'acció i actuacions per tal de garantir els drets humans però cal més informació i que aquesta sigui més concreta i concisa i que no només es basi en posar cartells a l'espai públic. Es proposa que la informació es doni a través d'entitats i equipaments i que siguin aquests els encarregats de fer-ne difusió. D'altra banda s'apunta la necessitat d'utilitzar les xarxes socials per a la seva difusió tot i que també es recorda l'existència de l'escletxa digital. En aquest sentit es proposa reforçar la difusió a través de cartells i fulletons que es puguin penjar a l'espai públic. La informació cal que sigui concisa, aterrada i visual.

- **Coordinar les diferents competències dels ens públics**

Per tal de garantir els drets és necessari que els diferents nivells governamentals (ajuntament, diputació, generalitat, estat) treballin conjuntament per tal d'assegurar els drets humans, sobre tot en aquells aspectes on la competència no és municipal.

- **Dret a la participació en la vida política municipal**

La carta actual dels drets humans restringeix el dret a la participació política municipal a les persones ciutadanes de la Unió Europea, en canvi es proposa obrir aquest dret a tota persona que habiti a Barcelona i tingui interès en participar. D'altra banda es qüestiona si les persones que transiten una temporada per la ciutat també haurien de tenir aquest dret.

- **Dret a l'espai públic**

Per tal de garantir aquest dret es proposa augmentar la senyalització en relació als usos permesos en cada espai. Per exemple amb la mobilitat cal aclarir com han de conviure vianants, bicicletes, patinets, etc.. Aquesta senyalització hauria de ser creativa pel que fa a missatges i formats com pictogrames al terra (com per exemple s'ha fet amb els camins escolars).

- **Incloure el dret a la protecció de les dades personals**

Des de l'última carta dels drets humans de Barcelona s'ha implementat molt la utilització d'eines digitals cosa que ha fet augmentar la utilització de dades personals de les quals no s'acaba de saber com i qui les utilitza.

- **Dret a la informació per canals telemàtics però també presencials**

Tot i l'avenç de l'esfera digital es constata que existeix una escletxa digital, per això es necessari garantir una atenció presencial per part dels serveis públics i els serveis de la ciutat en general.

- **Dret a l'accés de la informació sobre emergència climàtica**

Existeixen moltes dades a nivell de Barcelona sobre les zones amb més soroll, més contaminació o una temperatura més alta, on són els refugis climàtics, etc. En aquest sentit es demana que les dades climàtiques i ambientals es facin públiques i amb un accés fàcil pel conjunt de la població. Aquestes dades a més de ser obertes i accessibles cal que siguin comprensibles per part de la ciutadania.

- **Conèixer els algoritmes de la Intel·ligència Artificial**

En la vida quotidiana de la ciutat de Barcelona ja existeixen diferents dispositius d'intel·ligència artificial que s'utilitzen, per exemple, per agafar dades de l'ús de l'espai públic. S'ha de poder conèixer els algoritmes i les dades en concret que s'estan recollint.

- **Dur a terme una campanya de comunicació sobre els deures**

De la mateixa manera que és important conèixer els drets individuals de cadascú també és important conèixer-ne els deures com a primer pas per tal que aquests es compleixin. Per això es proposa dur a terme una campanya de comunicació sobre els deures de les persones i així prendre consciència col·lectiva sobre la necessitat de la convivència dins de la diversitat existent.

- **Tenir un únic canal d'atenció a la vulneració de drets**

A vegades és difícil saber on dirigir-se quan a una persona se li han vulnerat els drets, per això es proposa que hi hagi un únic canal d'atenció. En aquest sentit s'apunta que l'Oficina per la no discriminació de Barcelona podria exercir aquesta funció i atendre la vulneració de qualsevol dret, no només els de discriminació.

- **Facilitar la denúncia de la vulneració de drets**

Es proposa que quan es faci difusió sobre els drets a Barcelona també s'inclogui un contacte de telèfon o correu, on poder-te dirigir en cas que aquests drets siguin vulnerats.

- **Restauració per part de l'administració en cas de vulneració de drets**

L'administració pública (i per tant les persones que hi treballen) ha de donar exemple pel que fa al respecte dels drets humans. Quan això no es doni, i per tant s'estigui incurrent en una vulneració de drets humans, cal que s'apliquin mesures sancionadores a les persones que ho hagin fet. S'apunta que la relació entre la persona atesa (veïna) i l'administració pública (persona que hi treballa) no és una relació neutra sinó que existeix una relació de poder i que per tant, si és comet una vulneració de drets humans en aquesta situació, també es comet un abús de poder.

- **Generar un arbitratge per a denúncies entre veïns i veïnes**

Es proposa que existeixi un filtre o un arbitratge per a les denúncies entre iguals sobre comportaments que es considerin poc adequats o que puguin vulnerar drets de convivència per evitar-ne un mal ús.

